

**Partij voor
de Dieren**

Jaarverslag 2021

Inleiding

2021 stond in het teken van de Tweede Kamerverkiezingen. Vanwege de coronapandemie verliep de campagne anders dan voorheen. Omdat het niet mogelijk was om in groepen samen te komen vonden alle activiteiten online plaats. Uiteraard lieten wij ons hier niet door uit het veld slaan. De campagne was ontzettend succesvol en we hebben een fantastisch resultaat behaald! We kwamen uit op zes zetels in de Tweede Kamer, een groei van 20% ten opzichte van 2017. Naast de al zittende Kamerleden Esther Ouwehand, Lammert van Raan, Frank Wassenberg en Eva van Esch, werden op 31 maart onze nieuwe Kamerleden Christine Teunissen en Leonie Vestering beëdigd.

V.l.n.r. Leonie Vestering, Frank Wassenberg, Eva van Esch, Esther Ouwehand, Lammert van Raan, Christine Teunissen

De geweldige verkiezingsuitslag ging gepaard met een enorme stijging van het aantal leden, van 19.500 naar 22.000. Er hangt verandering in de lucht! Steeds meer mensen zien hoe belangrijk het is niet de mens centraal te stellen, maar de gehele planeet en ál haar bewoners.

Campagne Tweede Kamerverkiezingen

De Partij voor de Dieren ging de campagne in met het planeetbrede verkiezingsprogramma Plan B. Een planeetbreed programma, omdat de Partij voor de Dieren de enige politieke partij is die de belangen van álle soorten, mens én dier, als uitgangspunt neemt. Er is behoefte aan een Plan B, omdat er eenvoudigweg geen Planeet B is.

Campagneactiviteiten

Boekpresentatie 'Dieren kunnen de pest krijgen. En dan?'

Op 3 februari lanceerde partijleider Esther Ouwehand haar boek 'Dieren kunnen de pest krijgen. En dan?'. Een zeer actueel schrijversdebuut, waarin Esther de grondoorzaken van de coronapandemie op een rij zet én laat zien we hoe nieuwe pandemische dreigingen kunnen voorkomen. De boekpresentatie werd live uitgezonden vanuit Felix Meritis in Amsterdam, waarbij Esther geïnterviewd werd door cabaretier, schrijver en presentator Dolf Jansen.

Vraag en antwoord met Kamerleden

Vanuit vegan lunchroom en banketbakkerij Het Slachthuis in Leiden zonden we live Q&A's uit met onze eerste vijf kandidaten op de kieslijst voor de Tweede Kamer. Drie keer met Esther Ouwehand, in het teken van haar boek 'Dieren kunnen de pest krijgen. En dan?', een keer met Frank Wassenberg en Leonie Vestering en een keer met Lammert van Raan en Christine Teunissen. Leden en geïnteresseerden konden de livestream volgen via onze website, YouTube, Facebook en Instagram en van tevoren of live vragen insturen. De meest uiteenlopende vragen werden gesteld en de kijkers konden op deze manier onze Kamerleden goed leren kennen.

Christine Teunissen en Lammert van Raan tijdens de Q&A

Klimaatwet 1.5 tour

De Partij voor de Dieren lanceerde de Klimaatwet 1.5: Nederland moet zo snel mogelijk, een zo groot mogelijke bijdrage gaan leveren om verdere opwarming van de planeet te voorkomen. In het teken van de Klimaatwet 1.5 startten we een petitie en kwam er een vierdaagse Klimaattour langs in Amsterdam, Utrecht, Leiden, Den Haag, Den Bosch en Nijmegen. De tour werd afgesloten met de Klimaatwet 1.5 online talkshow met onder andere wetenschappers en natuurlijk indiener van de wet en Tweede Kamerlid Lammert van Raan.

Kamerlid Lammert van Raan met Martine van Schaik (gemeenteraadsfractie Leiden) en Robert Barker (gemeenteraadsfractie Den Haag)

Verkiezingsavond livestream voor actieve leden

Het partijbureau organiseerde een speciale livestream voor actieve leden. In spanning de uitslag afwachmend, hoorden we van actieve leden en Kamerleden hoe de campagne bij hen was verlopen. Uiteindelijk konden we proosten op een geweldig resultaat: zes zetels in de Tweede Kamer!

Campagnemateriaal

We zorgden er tijdens de campagne voor dat niemand ons kon missen.

Allereerst kwam het boek van Esther Ouwehand 'Dieren kunnen de pest krijgen. En dan?' uit. Uitgegeven door uitgeverij M. L. Thieme, vernoemd naar voormalig partijleider Marianne Thieme. De uitgeverij geeft boeken en tijdschriften uit zonder winst oogmerk, zowel fictie als non-fictie. De focus ligt op de thema's dieren, natuur en milieu.

Ter ere van het boek van Esther Ouwehand reed in de maand voor de verkiezingen een opvallende tram door Amsterdam!

Alle leden kregen ‘Dieren kunnen de pest krijgen. En dan?’ thuisgestuurd en het boek was in onze eigen webshop en in veel boekenwinkels door het hele land beschikbaar. Een groot succes: er werd al snel een tweede druk besteld.

Daarnaast bracht M.L. Thieme Uitgeverij in samenwerking met onze partij een groen lifestyle magazine uit met Marianne Thieme als hoofdredacteur. In het magazine staan een interview met Esther Ouwehand en mooie bijdragen van lijstduwers, zoals actrice Maryam Hassouni, auteur Guus Kuijer en topbasketballer Chatilla van Grinsven. Leden kregen twee exemplaren thuisgestuurd om zelf te lezen en om uit te delen aan potentiële kiezers en geïnteresseerden.

Speciaal voor de campagne waren er PvdD-mondkapjes te koop in onze webshop. Er waren twee soorten opdruk, met Plan B, zoals op de verkiezingsposter, en eentje met snorharen.

Leden kregen twee campagneposters en -flyers thuisgestuurd. Het beeld is duidelijk een verwijzing naar de coronacrisis. De Partij voor de Dieren heeft al lang voor de pandemie gewaarschuwd voor zoönosen. Wat onze omgang met dieren veroorzaakt werd nu wereldwijd realiteit. De poster bracht ons standpunt in beeld: we moeten zo snel mogelijk van het mondkapje en dus van het coronavirus af. Geen symptoombestrijding, maar problemen bij de oorzaak aanpakken. Tijd voor Plan B!

Ons verkiezingsprogramma, Plan B, was behalve in het Nederlands ook beschikbaar in het Engels en het Fries. Daarnaast waren de speerpunten vertaald in maar liefst twaalf talen. Plan B was er bovendien in gewone taal, gebarentaal en om te luisteren.

Speciaal voor de Nicolaas G. Pierson Foundation (NGPF), ons wetenschappelijk bureau, maakte de wereldberoemde animator Steve Cutts een animatie over de pandemie. Hij visualiseerde op zijn prachtige herkenbare wijze onze boodschap. [‘A Viral Spiral’](#) werd ingesproken door lijstduwer Georgina Verbaan.

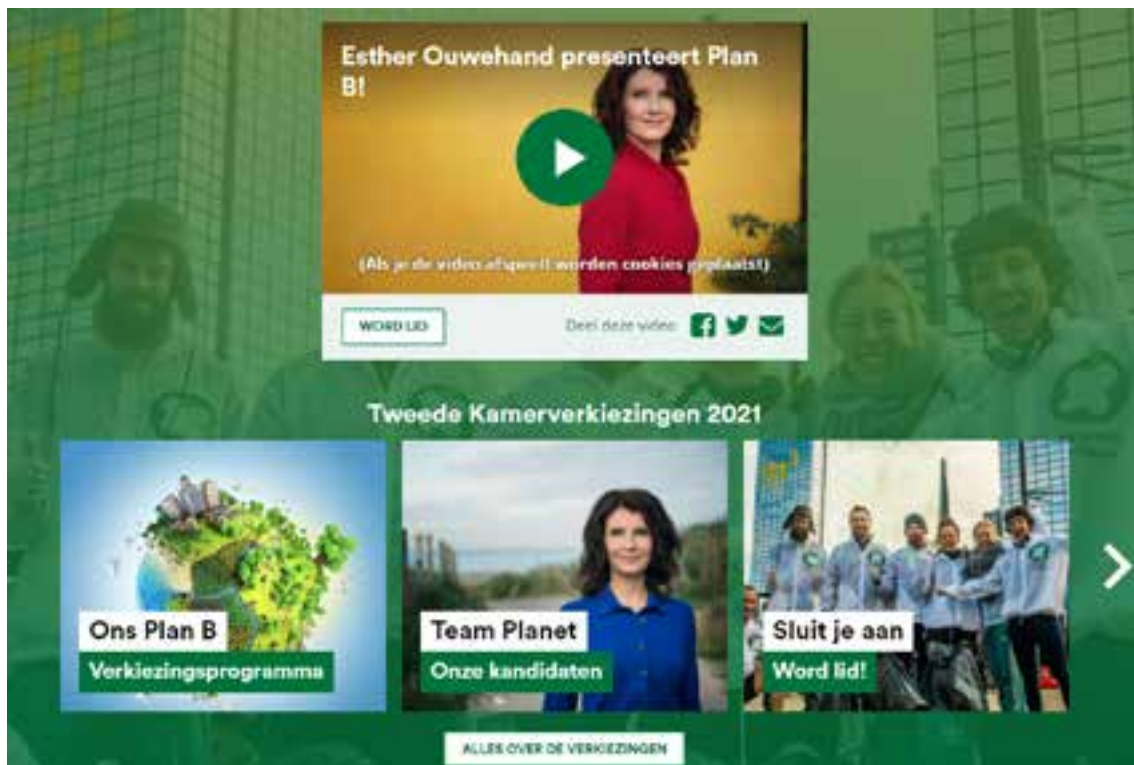
Tenslotte waren we ook op de weg niet te missen! Met een opvallend elektrisch Plan B-busje werd Esther Ouwehand naar afspraken gereden.

Website

Voor de Tweede Kamerverkiezingen is een speciale campagnewebsite gemaakt. Bezoekers kregen meteen onze campagnevideo te zien. Ook werden hier de live Q&A's uitgezonden. Omdat we tijdens campagnes extra veel publieksvragen ontvangen, hadden we naast sociale media, mail en telefoon onze communicatiemogelijkheden op de website uitgebreid. Er stond twaalf uur per dag een livechat open. Medewerkers van het partijbureau en een team van enthousiaste vrijwilligers stonden klaar om alle vragen te beantwoorden. Daarnaast konden bezoekers snel

doorklikken naar de campagneagenda, het verkiezingsprogramma, de kandidatenlijst en onze Zweefvliegchecker met vergelijkingen tussen de Partij voor de Dieren en andere partijen op belangrijke verkiezingsthema's.

Campagnewebsite 2021

Acties en demonstraties

Pride Walk

Op 7 augustus vond de Pride Walk plaats in Amsterdam. Uiteraard liep de Partij voor de Dieren mee om diversiteit en liefde te vieren en om onze onvoorwaardelijke steun aan iedereen van de LHBTQIA+-community te tonen. Naast vele partijgenoten liepen ook onze Tweede Kamerleden Leonie Vestering, Lammert van Raan en Eva van Esch mee.

Kamerleden Leonie Vestering, Eva van Esch en Lammert van Raan tijdens de Pride Walk (Foto's: Thomas Schlijper)

Klimaatmars

Op zaterdag 6 november liep de Partij voor de Dieren mee met de grote Klimaatmars in Amsterdam. Met honderden partijgenoten, geïnteresseerden én een geweldige brassband sloten we aan bij de enorme stoet demonstranten. We gingen de straat op voor een eerlijk klimaatbeleid en lieten het kabinet weten dat we klaar zijn met vage beloften en halve maatregelen. De Partij voor de Dieren wil de Klimaatwet 1.5: de wet die zorgt dat Nederland een maximale inspanning gaat leveren om de opwarming van de Aarde onder 1,5°C te houden. Op het podium in het Westerpark sprak partijleider Esther Ouwehand over de klimaatplannen van de partij.

Kamerleden Frank Wassenberg, Esther Ouwehand en Leonie Vestering tijdens de Klimaatmars (Foto: Thomas Schlijper)

Opleidingen

Als partij kunnen we niet zonder de inzet van actieve partijleden! Daarom investeren we volop in het opleiden van leden die willen bijdragen aan het laten ontwikkelen en groeien van de partij. Dit jaar waren veel trainingen gericht op verkiezingen, zowel voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021, als voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 en de verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschappen in 2023. Deze opleidingen worden georganiseerd vanuit het partijbureau, maar zouden niet mogelijk zijn zonder de enorme inzet van afdelingsbestuurders, provinciale werkgroepleden, vele volksvertegenwoordigers en een aantal fractiemedewerkers!

Startpagina online leeromgeving

De trainingen die we voor de Tweede Kamerverkiezingen organiseerden verliepen voor een belangrijk deel online. Dat maakte dat met name voor de online training Overtuig de kiezer heel veel leden zich gemeld hebben. Ook organiseerden we sociale media trainingen.

In 2021 vond de tweede jaargang van de Kickstart plaats. Deelnemers maken uitgebreid kennis met het gedachtegoed en de manier van politiek bedrijven die onze partij kenmerkt. Met de Kickstart maken leden een stevige start als actief lid van de partij.

Ook vond dit jaar de Leergang Gemeenteraadsleden plaats. In deze Leergang kunnen (potentiële) kandidaten voor de gemeenteraad hun politieke talenten ontdekken en ontwikkelen, hun kennis uitbreiden en leren hoe zij onze idealen en manier van expressieve politiek bedrijven kunnen toepassen in de gemeenteraad. Tevens begon in 2021 de Leergang voor de volgende verkiezingen; de Provinciale Staten en waterschappen in 2023.

Vanaf het moment dat de kandidatenlijsten bekend werden gemaakt, kwamen de kandidaten steeds meer in de schijnwerpers te staan. Voor veel mensen was dit nieuw. Daarom hebben we in de leeromgeving een module 'Eerste hulp bij een plek op de kandidatenlijst' aangeboden. Ook hebben we een mediatraining georganiseerd voor de nieuwe mensen die op plek één of twee op kandidatenlijsten stonden. En de eerste campagnetrainingen vonden plaats: een webinar over het organiseren van events en een social media training voor leden die een partij-account beheren.

In 2021 was er een workshop voor penningmeesters. Voor fractieleden en fractiemedewerkers organiseerden we een trainingsdag met workshops over persberichten en media en over sociale media.

Leden van kandidatencommissies voor de gemeenteraadsverkiezingen hebben praktische en inhoudelijke trainingen gevolgd ter voorbereiding op het selectieproces.

Congressen

In 2021 zijn twee congressen voor de leden georganiseerd. Beide congressen vonden vanwege de coronamaatregelen online plaats.

In juni vond het 32e partijcongres van de Partij voor de Dieren plaats. Er kwamen bijna 500 leden samen tijdens een livestream. Op dit congres hebben de leden de gedragscode en een meld en -klachtenregeling aangenomen. De veelgeprezen Canadese fotojournalist en dierenrechtenactivist Jo-Anne McArthur was gastspreker en vertelde tijdens een Q&A via Zoom over haar bijzondere werk. Daarnaast heeft het partijbestuur afscheid genomen van algemeen bestuurslid Marjolein Heesters. De dag werd afgesloten door partijleider Esther Ouwehand met een [hoopgevende speech](#).

Esther Ouwehand geeft een speech in SugarCity

Het 33e partijcongres van de Partij voor de Dieren vond plaats in november. Dit congres stond in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 en werd voorafgegaan door een dag waar amendementen werden besproken. Het basisverkiezingsprogramma werd gepresenteerd en, inclusief de aangenomen amendementen, vastgesteld door de leden. Daarnaast werden de kandidatenlijsten voor de gemeenten waar de PvdD deelneemt aan de verkiezingen aan de leden voorgelegd en vastgesteld. De veelgevraagde spreker en dierenrechtenactivist Seb Alex vertelde

via een livestream over zijn werk. Traditiegetrouw sloot Esther Ouwehand het congres af met een [inspirerende speech](#).

Werkgroepen en afdelingen

Enthousiaste vrijwilligers die zich inzetten om de Partij voor de Dieren groter te maken zijn een belangrijk onderdeel van de partij. In alle provincies zijn leden actief in afdelingen of werkgroepen. In verkiezingstijd voeren zij campagne. Ook daarbuiten organiseren zij regelmatig acties en evenementen, zoals lezingen, workshops, filmavonden of zwerfvuil opruimacties, om de Partij voor de Dieren nog meer bekendheid te geven en onze idealen uit te dragen.

In 2021 zijn we gestart met een nieuwe werkwijze voor de kandidatenselectie voor lokale verkiezingen met een grotere rol dan voorheen voor de afdelingsbestuurders. Samen met de andere vrijwillige leden van de kandidatencommissies hebben de afdelingsbestuurders zich enorm ingezet voor de kandidatenselectie en kandidaatstelling.

Er zijn in totaal acht afdelingen met een gekozen afdelingsbestuur: Drenthe, Friesland, Gelderland, Groningen, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Onder deze afdelingen vallen meerdere lokale werkgroepen. In de vier provincies zonder afdeling is een provinciale werkgroep actief: Flevoland, Limburg, Overijssel en Zeeland.

Provinciale werkgroep Limburg voert campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen

Werkgroep Amsterdam in actie tijdens het Klimaatalarm

In Leiden voert de werkgroep actie tegen de kap van bomen in het Roomburgerpark

Partijbureau

In 2021 heeft het partijbureau verschillende acties en activiteiten voor leden georganiseerd. Voor het grootste deel online. Voorbeelden hiervan zijn de al genoemde Q&A's met Kamerleden via livestreams, de ledencongressen en het opleiden van nieuw en bekend talent. Daarnaast is er een nieuwe dierendagflyer gemaakt om aandacht te vragen voor de verschrikkelijke misstanden in slachthuizen.

Stop de misstanden in slachthuizen!

Partij voor de Dieren

Stop de misstanden in slachthuizen!

In Nederland worden elke dag meer dan 1,7 miljoen dieren geslacht. Dit slachtproces is op zich al verschrikkelijk voor de dieren, maar er is nog meer aan de hand in slachthuizen. Bij de slacht staat productiesnelheid voorop. Dieren worden letterlijk in een moordend tempo door het slachthuis gejaagd, waarbij goed toezicht houden vrijwel onmogelijk is. Dit leidt tot ernstige wantoestanden en vreselijk lijden. Varkens die in kokend water verdrinken. Kippen die levend worden gevild. Kalfjes die worden geschopt en geslagen. Het gebeurt in Nederlandse slachthuizen.

De Partij voor de Dieren wil:

- het slachttempo fors verlagen
- drastische vermindering van het aantal dieren dat wordt geslacht
- een verbod op methoden die voor pijn en stress zorgen
- meer en strengere controle. Zware bestraffing van overtredingen
- permanent cameratoezicht in slachthuizen

Een aantal van onze voorstellen is aangenomen in de Tweede Kamer. De minister belooft keer op keer betere maatregelen, maar vervolgens gebeurt er niets. Er is geen tijd voor nog meer overleg en onderzoek.

Stop de misstanden in slachthuizen. NU!

facebook.com/PartijvoordeDieren
twitter.com/PartijvdDieren
instagram.com/partijvddieren

**Samen sterk voor betere dierenrechten.
Sluit je aan en word lid!
partijvoordedieren.nl/wordlid**

Ook kwamen we dit jaar opnieuw in actie met een woudfunding. In het Gelderse Neede en Limburgse Maasbracht hebben we voormalige landbouwgrond vrijgekocht om hier nieuwe natuur te creëren. Men kon één of meer vierkante meters natuur adopteren met als dank een prachtig natuurcertificaat. Alle stukjes natuur waren al snel geadopteerd! We zijn op 23 februari gestart en op 15 april was het uitverkocht.

Het gebied in Nede

Medewerkers van het partijbureau hebben in 2021 weer vele duizenden telefoontjes, e-mails, brieven en vragen via sociale media zoals Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en WhatsApp afgehandeld. Sociale media zijn een belangrijk communicatiemiddel voor de Partij voor de Dieren: via de sociale mediakanalen staat de partij dagelijks in contact met leden en potentiële kiezers. Ook wordt via sociale media nieuws, video's en campagnes die exclusief voor sociale media gemaakt zijn verspreid.

Het partijbureau zorgt verder voor allerlei ondersteunende zaken, zoals de website, organisatie van congressen, organisatie van opleidingen, de nieuwsbrieven en het programma waar fracties en afdelingen afbeeldingen voor sociale media volgens de huisstijl kunnen maken. Maar ook alle promotiematerialen zoals spandoeken, Groeiend Verzet krantjes en flyers worden door het partijbureau verzorgd. In verkiezingstijd is het partijbureau dan ook verantwoordelijk voor alles rondom de campagne.

Daarnaast houdt het partijbureau zich bezig met ledenservice, ledenwerving en ledenadministratie. De jaarlijkse contributies van onze leden zijn van groot belang voor veel van de activiteiten van de partij: hoe meer middelen, hoe meer we kunnen doen.

Partijbestuur

Het bestuur van de Partij voor de Dieren bestond in 2021 uit:

Ruud van der Velden (voorzitter)

Elze Boshart (secretaris)

Gerard Kuipers (penningmeester)

Floriske van Leeuwen (algemeen bestuurslid)

Marjolein Heesters (algemeen bestuurslid tot en met 19 juni 2021)

Bart Killestijn (algemeen bestuurslid)

Marnix van der Werf (algemeen bestuurslid)

Het partijbestuur is onder andere verantwoordelijk voor de organisatie van congressen en voor de totstandkoming van verkiezingsprogramma's, kandidatenlijsten en verkiezingscampagnes en draagt daaraan actief bij. Bestuursleden beheren diverse portefeuilles, zoals Opleidingen en Afdelingen en Werkgroepen. Daarnaast hebben zij projecten onder zich, bijvoorbeeld de vernieuwing van de werkwijze rondom gemeenteraadsverkiezingen, diversiteitsbeleid en integriteitsbeleid.

V.l.n.r. Bart Killestijn, Elze Boshart, Gerard Kuipers, Marjolein Heesters, Ruud van der Velden, Floriske van Leeuwen, Marnix van der Werf

Integriteitsbeleid

De Partij voor de Dieren vindt het belangrijk dat binnen alle geledingen van de vereniging op een integere manier met elkaar wordt omgegaan en gewerkt. Daarin is geen plaats voor ongewenste omgangsvormen zoals pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie of agressie en geweld. Net zo belangrijk vinden wij het voorkomen van integriteitsschendingen of misstanden binnen de partij en al haar afdelingen. De Partij voor de Dieren wil dan ook dat de leden die actief zijn in de vereniging op een veilige manier kwesties kunnen bespreken. Actieve leden kunnen sinds 2020 een beroep doen op een vertrouwenspersoon.

In 2021 is het integriteitsbeleid geactualiseerd. Op 19 juni 2021 heeft het ledencongres van de Partij voor de Dieren de gedragscode en een meld en -klachtenregeling aangenomen. Vanaf dat moment was het voor de leden mogelijk om meldingen van vermoedens van integriteitsschendingen te doen en klachten over grensoverschrijdend gedrag te melden. Klachten of meldingen komen binnen bij de integriteitssecretaris. Er zijn in 2021 geen klachten of meldingen binnengekomen.

Wel zijn er twee adviesgesprekken gevoerd. Hieronder het overzicht van de adviesvragen.

Aantal adviesvragen	Aard van de adviesvraag	Status
1	Nevenwerkzaamheden	Afgehandeld
1	Vermoedens van belangenverstrengeling	Afgehandeld

De vertrouwenspersoon heeft in 2021 met vijf melders gesproken. Hij gaf de melders advies en ondersteuning in eventuele vervolgstappen.

Volksvertegenwoordigers

We zijn de eerste politieke partij die niet de kortetermijnbelangen van de mens centraal zet, maar de gehele planeet en ál haar bewoners. Onze volksvertegenwoordigers zetten dierenrechten, natuur en milieu nadrukkelijk op de politieke agenda. Zij benadrukken steeds opnieuw dat de huidige crises op het gebied van klimaat, voedsel, economie, energie, dierenwelzijn en biodiversiteit met elkaar samenhangen – en dus ook alleen in samenhang aangepakt kunnen worden.

Onze volksvertegenwoordigers maken ruimschoots gebruik van de middelen die zij ter beschikking hebben: ze dienen moties in, vragen debatten aan, stemmen over wetten en stellen vragen (Kamervragen, Statenvragen, etc.). Ze zetten onze kernthema's op de agenda en laten hun stem duidelijk horen. Maar ook buiten de Kamers, Staten, Raden en waterschappen zijn ze actief door mee te doen aan acties, evenementen en door campagne te voeren.

Hieronder een greep uit de werkzaamheden van onze volksvertegenwoordigers. Voor een meer volledig beeld verwijzen we graag naar onze website, waar elke fractie te vinden is. Veel fracties hebben een eigen jaarverslag. Op de website is ook een [overzicht van de successen](#) te vinden.

Tweede Kamer

Bij de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 heeft de Partij voor de Dieren zes zetels behaald. Het team in de Tweede Kamer wordt sindsdien versterkt door de nieuwe Kamerleden Christine Teunissen en Leonie Vestering.

Naast een mooie zetelwinst was 2021 ook een jaar vol successen. De Wet Dieren gaat eindelijk doen waar 'ie voor bedoeld is: dieren beschermen. Veel van onze voorstellen om het leed van dieren in de veehouderij te verminderen zijn aangenomen. Dieren mogen niet langer worden aangepast aan het systeem, maar het systeem wordt aangepast aan de dieren.

Na jarenlang strijden komt er een einde aan de plezierjacht op hazen en konijnen, wordt er vaart gemaakt met een levenslang houdverbod voor dierenbeulen en is een verbod op het levend koken van kreeften en krabben in zicht. Net als een einde aan landbouwgif. De regering moet met concrete voorstellen komen om landbouwgif uit te faseren.

Esther Ouwehand bij de Klimaatmars in november

De klimaatcrisis moet daadwerkelijk als crisis behandeld worden. Daarom diende de Partij voor de Dieren de Klimaatwet 1.5 in. In tegenstelling tot de huidige klimaatwet doet de klimaatwet van de PvdD wél wat nodig is: de opwarming van de Aarde tot maximaal 1,5 graad beperken.

Het is duidelijk: vanwege de klimaatcrisis moet de luchtvaart krimpen. Maar het kabinet wilde het nieuwe Lelystad Airport met een trucje legaliseren. Dankzij de inzet van de Partij voor de Dieren kon het vliegveld in elk geval dit jaar geen vergunning krijgen om open te gaan. Daarnaast mocht er dit jaar geen subsidiegeld naar het verbranden van bomen voor energie (biomassa), wat nog vervuilender is dan energie van kolen.

Het kabinet heeft voor de jaarwisseling uiteindelijk toch gekozen voor een vuurwerkverbod. Als het aan de Partij voor de Dieren ligt komt er nooit meer een jaarwisseling met consumentenvuurwerk. Een wetsvoorstel om dit te regelen ligt klaar.

Eerste Kamer

Als een wet in de Tweede Kamer is aangenomen, is de Eerste Kamer de volgende plek in het wetgevingstraject waar de wet wordt behandeld. In de Eerste Kamer kan een wet niet meer gewijzigd worden, alleen aangenomen of verworpen. Ook in 2021 heeft de Partij voor de Dieren in de Eerste Kamer invloed uitgeoefend op het politieke debat.

De Partij voor de Dieren heeft in de Eerste Kamer een stokje gestoken voor de snelle bouw van een datacenter van Facebook op 80 hectare landbouwgrond in Zeewolde. De verkoopplannen zijn opgeschort totdat er een nieuwe kabinetsvisie op datacenters ontwikkeld is. Hierdoor kunnen de Tweede en Eerste Kamer opnieuw over deze en 21 andere mogelijke datacenters oordelen.

De Partij voor de Dieren diende een voorstel in om briefstemmen bij de Tweede Kamerverkiezingen voor alle kwetsbare kiezers mogelijk te maken, niet alleen voor 70+'ers. Ook startte de partij een kort geding hierover tegen de Staat. Dat kort geding werd onder meer vanwege praktische bezwaren verworpen.

PvdD-Senator Henriëtte Prast mocht tijdens de voorbereidende klimaatop in Rome het nieuwe standpunt van de Nederlandse regering presenteren: geen EU-geld meer naar de promotie van vlees. Daarbij vroeg ze ook aandacht voor het concept 'Carnivoor? Geef het door!', wat inhoudt dat vegetarische catering de standaard wordt. Alleen mensen die daar expliciet om vragen krijgen nog vlees of vis.

Provinciale Staten

In 2021 heeft de Partij voor de Dieren in de provincie weer gestreden tegen de jacht. Onze fracties in Drenthe, Flevoland, Gelderland, Groningen en Zuid-Holland hebben begin van het jaar gevraagd om een jachtverbod tijdens het extreme winterweer. De dieren zijn dan al extra kwetsbaar. In Friesland mogen damherten in elk geval een jaar niet afgeschoten worden, dankzij de Partij voor de Dieren en veel burgerprotest. Plannen om zwijnenwerende hekken te plaatsen in Gelderse natuurgebieden zijn tegengehouden door de PvdD. De fracties Drenthe, Friesland en Gelderland hebben actiegevoerd tegen het weren van wolven door middel van hekken.

Friesland gaat pesticidengebruik terugdringen, mede dankzij een voorstel van de PvdD. Statenfractie Zuid-Holland heeft ook fel gestreden tegen bestrijdingsmiddelen en giflozingen in het kassengebied. Provincie Utrecht moet dankzij de PvdD aan de slag met de problemen rondom vervuild, plastic (bouw) afval dat wordt gebruikt voor wandelpaden in natuurgebieden (recyclingsgranulaat). Er moet een milieuvriendelijker alternatief voor strooizout komen in Zeeland.

Groningen gaat dankzij een PvdD-voorstel onderzoek doen naar tiny houses in landbouwgebied. Provincie Flevoland moet kijken naar betere OV-verbindingen met Hilversum/Utrecht. In Noord-Brabant komen meer bomen langs provinciale wegen en in Overijssel komt duidelijke bewegwijzering van langeafstand fietsroutes.

De Noord-Hollandse fractie strijdt al jaren voor zonnepanelen op de gronden rondom Schiphol, zodat daar geen ganzen meer afgemaakt zullen worden en tegelijkertijd zonne-energie wordt opgewekt. Dit zonnepark gaat er nu eindelijk komen. In Noord-Brabant is een dassenburcht vernield. De Brabantse fractie heeft een onderzoek afgedwongen.

Het staat iedereen nog op het netvlies gebrand: de overstromingen in het Limburgse Heuvelland. Ternauwernood bleven menselijke slachtoffers gespaard; talloze dieren vonden de verdrinkingsdood. Dankzij PvdD Limburg wordt onderzocht hoe het beschermingsniveau tegen watersnood verhoogd kan worden. Daarbij moet verder gekeken worden dan alleen de kosten.

Gemeenteraden

In 2021 zijn in veel gemeenten successen geboekt voor dieren, natuur, milieu en bewoners. Levende kreeften en krabben mogen niet meer verkocht worden op de Amsterdamse markten. Daar heeft de Amsterdamse fractie lang voor gestreden. Ook komt er een verbod op de verkoop van bont op Amsterdamse markten. Heerlen krijgt een diervriendelijk zwerfkattenbeleid, waaronder een chipplicht. Bij meldingen van huiselijk geweld in Nijmegen moet nu ook gelet worden op dieren mishandeling, omdat dit vaak hand in hand gaat.

Het kappen van bomen is een belangrijk thema voor de gemeenteraadsfracties van de Partij voor de Dieren. In Almere en in Leiden is hard gestreden tegen bomenkap en bouwen in het groen.

Monumentale bomen mogen niet meer gekapt worden bij gebiedsontwikkeling dankzij de Rotterdamse fractie. Op verzoek van de Partij voor de Dieren stopt de gemeente Utrecht met het aanbrengen van het milieu- en natuurvriendelijke epoxy in boomspiegels. Apeldoorn krijgt klimaatbossen om de gevolgen van de klimaatcrisis op te vangen en in Zaanstad moeten meer grote dan kleine bomen geplant worden.

Een voorstel van PvdD Alkmaar is unaniem aangenomen, waardoor de gemeente de mogelijkheden voor meer dier- en natuurvriendelijke landschapsinrichting, zoals houtwallen en heggen, moet onderzoeken. Gemeente Den Haag gaat meer groene daken aanleggen. Voor nieuwbouw wordt natuurinclusief bouwen zelfs verplicht. Ook in Groningen worden groene daken gestimuleerd. Er komt meer subsidie beschikbaar. In Nijmegen is de noodtoestand voor biodiversiteit uitgeroepen en in Rotterdam de noodtoestand voor het klimaat.

Er komt een JA-JA-sticker in Gouda om ongewenst reclamedrukwerk tegen te gaan. Hiermee kan de stad per jaar 200.000 kilo papier besparen. Dankzij een voorstel van de PvdD moet in Arnhem gezocht worden naar milieu- en gezondheidsvriendelijkere alternatieven voor het vervuilende en ongezonde rubbergranulaat in kunstgrasvelden. De fractie in Buren heeft een meldpunt voor vuurwerkoverlast opgezet.

Onze fracties in Alkmaar en Zaanstad hebben zich ingezet voor betere jeugdzorg in de gemeente. Pijnacker-Nootdorp gaat meer aandacht besteden aan de wensen van jongeren, zoals sportplekken en een skatepark. Ook moeten arbeidsmigranten beter beschermd worden dankzij voorstellen van de PvdD. Apeldoorn wordt een regenbooggemeente. In Utrecht moet leegstand strenger aangepakt worden om de woningnood te verlichten.

Waterschappen

In de waterschappen heeft de Partij voor de Dieren zich dit jaar weer ingezet tegen verdroging van natuurgebieden, tegen de wrede en dure muskusrattenjacht en tegen vermaak met dieren zoals hengelen en viswedstrijden. Maar ook voor schoner water, een schonere bodem, visveilige gemalen, diervriendelijke oevers en vergroening en andere thema's uit Plan B.

In Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is een voorstel van de Partij voor de Dieren aangenomen om te onderzoeken waar visreservaten kunnen komen, zodat dieren en natuur geen last meer hebben van visserij of recreatie. Verder kunnen bewoners een bijdrage krijgen voor een regenton, groen dak of om de tegels uit de tuin verwijderen.

Waterschap Rivierenland moet dankzij de PvdD erkennen dat de bodemdaling geen natuurlijk proces is, maar (mede) door de mens wordt veroorzaakt. In Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden moet bij grote projecten voortaan een bomenplan komen en bij bijeenkomsten wordt vegetarische catering de standaard. Ook in Waterschap Brabantse Delta komt meer vegetarische en plantaardige catering.

Europees Parlement

Geweldige doorbraken in het Europees Parlement: landbouwdieren in kooien houden wordt verboden. Uiterlijk in 2027 moet het verbod in de hele EU gaan gelden. Varkens, kalfjes, konijnen, kippen, kwartels, eenden en ganzen mogen dan niet meer hun hele leven in kooien slijten. Daarnaast heeft de Partij voor de Dieren dit jaar steun gekregen voor het verbieden van dwangvoederen van eenden en ganzen voor foie gras in de hele EU.

Europarlementariër Anja Hazekamp voert actie tegen lange diertransporten

Het Europees Parlement is voor extra maatregelen om de natuur te beschermen en te herstellen. Deze voorstellen staan in een rapport over biodiversiteit, waarin benadrukt wordt dat ontbossing, klimaatverandering, grootschalige landbouw en handel in wilde dieren een bedreiging vormen, ook voor de mens. PvdD-Europarlementariër Anja Hazekamp schreef hieraan mee.

PvdD-bezwaren tegen landbouwgif en genetisch gemanipuleerde organismen (ggo's) konden op steun van het Europees Parlement rekenen. Dankzij de Partij voor de Dieren heeft het Parlement opnieuw bezwaar aangetekend bij de Europese Commissie tegen de goedkeuring en import van bepaalde gifsoorten en ggo's.

Tot slot

2021 was het jaar waarin we maar liefst zes zetels behaalden in de Tweede Kamer, waarin de Partij voor de Dieren in de politiek het gelijk over de waarschuwingen voor zoönosen aan haar kant had, waarin veel veranderde en anders was, maar waarin de strijd voor dieren, natuur en milieu onverminderd werd voortgezet. Dit is gelukt dankzij de inzet, het improvisatietalent en de betrokkenheid van onze afdelingsbesturen, werkgroepen, medewerkers, volksvertegenwoordigers en honderden actieve leden.

*Partijbestuur Partij voor de Dieren,
mei 2022*